LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 40^1 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

2018 m. birželio 28 d. Nr. XIII-1329
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 30 dalį ir ją išdėstyti taip:

„30. **Su mokesčiu susijusios sumos** – šio Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuoti delspinigiai, paskirta bauda, palūkanos, įskaitant palūkanas, mokamas pagal mokestinės paskolos sutartį, taip pat palūkanų delspinigiai.“

2 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 38 straipsnio 2 dalį nauju 7 punktu:

„7) mokesčių mokėtojo – juridinio asmens arba individualia veikla užsiimančio fizinio asmens – atitiktis minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams;“.

2. Buvusį 38 straipsnio 2 dalies 7 punktą laikyti 8 punktu.

3 straipsnis. Įstatymo papildymas 40^1 straipsniu

Papildyti Įstatymas 40^1 straipsniu:

„**40^1 straipsnis. Minimalūs patikimo mokesčių mokėtojo kriterijai**

1. Laikoma, kad mokesčių mokėtojas – juridinis asmuo arba individualia veikla užsiimantis fizinis asmuo – atitinka minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, kai:

1) juridiniam asmeniui arba individualia veikla užsiimančiam fiziniam asmeniui per paskutinius trejus metus iki jo vertinimo dienos įsigaliojusiu sprendimu pagal šį Įstatymą ar specialiuosius mokesčių įstatymus nebuvo skirta bauda už pajamų neįtraukimą į apskaitą, įsigaliojusiu sprendimu nebuvo skirta bauda už į buhalterinę apskaitą neįtraukto darbo užmokesčio mokėjimą, įsigaliojusiu sprendimu nebuvo skirta bauda už nepagrįstą pridėtinės vertės mokesčio atskaitą ir leidžiamų atskaitymų didinimą dėl į buhalterinę apskaitą įtrauktų apskaitos dokumentų, kuriuose įformintos tikrovėje nevykdytos arba kitomis, negu nurodyta, sąlygomis vykdytos ūkinės operacijos, įsigaliojusiu sprendimu nebuvo skirta bauda už juridinio

asmens vadovo ar kitų atsakingų asmenų arba individualia veikla užsiimančio asmens privačių poreikių tenkinimą juridinio asmens lėšomis arba su individualia veikla susijusiomis lėšomis, įsigaliojusiu sprendimu nebuvo skirta bauda už paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ir dėl bent vieno iš padarytų šių pažeidimų nebuvo apskaičiuota daugiau kaip 15 000 eurų mokesčių ir

2) juridinis asmuo arba individualia veikla užsiimantis fizinis asmuo per paskutinius trejus metus iki jo vertinimo dienos pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą įsigaliojusiu sprendimu nebuvo baustas už nelegalų darbą, ir

3) juridinis asmuo ir (ar) jo vadovas arba individualia veikla užsiimantis asmuo per paskutinius trejus metus iki jo vertinimo dienos priimtu ir įsigaliojusiu apkaltinamuoju nuosprendžiu nebuvo nuteistas už sukčiavimą, neteisėtą praturtėjimą, nusikalstamą veiką ekonomikai ir verslo tvarkai, nusikalstamą veiką finansų sistemai, ir

4) juridinio asmens vadovui ar kitam atsakingam asmeniui arba individualia veikla užsiimančiam asmeniui per paskutinius vienus metus iki jo vertinimo dienos nebuvo paskirta 1 500 eurų ar didesnė bauda už padarytą administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 95, 99, 127, 132, 134, 137, 142, 143, 150, 151, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 198, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 218, 223, 505, 546 straipsniuose, ir (ar) jam nebuvo paskirta bauda už šiame punkte nurodytuose Administracinių nusižengimų kodekso straipsniuose numatytą administracinį nusižengimą, padarytą pakartotinai. Šiame punkte pakartotinis administracinis nusižengimas suprantamas taip, kaip tai nustatyta Administracinių nusižengimų kodekso 40 straipsnyje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų fizinio asmens duomenų, kuriems taikytinas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1), valdytoja yra Valstybinė mokesčių inspekcija, šie duomenys tvarkomi ir naudojami šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 7, 9, 10, 11, 16, 17 ir 19 punktuose bei 26 straipsnio 1 dalies 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 punktuose nurodytoms mokesčių administratoriaus funkcijoms atlikti ir 33 straipsnyje nurodytoms teisėms įgyvendinti, taip pat siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio nuostatų, reglamentuojančių tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros pagrindus, įgyvendinimą bei siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio nuostatų, reglamentuojančių paramos gavėjo statuso suteikimą ir panaikinimą, įgyvendinimą. Fizinio asmens duomenų tvarkymo terminas yra dešimt metų.“

4 straipsnis. 68 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 68 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**68 straipsnis. Mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senatis**

1. Jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos.

2. Šio Įstatymo nustatyta tvarka mokesčių administratoriui atliekant pakartotinį mokesčių mokėtojo patikrinimą, šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos, tačiau mokesčių administratorius tokio patikrinimo metu negali apskaičiuoti mokesčio už ilgesnį laikotarpį negu pirminio patikrinimo metu.

3. Jeigu mokesčių mokėtojas pateikia mokesčio deklaraciją arba patikslintą mokesčio deklaraciją likus mažiau kaip 90 dienų iki šio straipsnio 1 dalyje numatyto mokesčio apskaičiavimo (perskaičiavimo) termino pabaigos, mokesčių administratorius gali patikrinti šioje deklaracijoje deklaruoto mokesčio apskaičiavimo teisingumą ir jį perskaičiuoti neatsižvelgdamas į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, jeigu mokesčių administratorius patikrinimą pradeda ne vėliau kaip per 90 dienų nuo šios deklaracijos pateikimo dienos.

4. Apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas, bet ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, galima šiais atvejais:

1) kai apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas gyventojų pajamų mokestis (išskyrus fizinio asmens mokamo pajamų mokesčio nuo pajamų iš individualios veiklos dalį);

2) kai mokesčių administratorius apskaičiuoja ar perskaičiuoja mokesčių mokėtojo, neatitinkančio minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, mokesčius;

3) kai, remiantis šio Įstatymo 61^1 straipsniu, mokesčių administratorius mokesčius apskaičiuoja ar perskaičiuoja pagal automatinių informacijos mainų pagrindu gautą informaciją;

4) kai mokestis apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalį, taip pat tikrinant Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 7 dalies ir 46^1 straipsnio taikymo pagrįstumą. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytąja aplinkybe;

5) kai siekiama įrodyti skolų beviltiškumą ir pastangas susigrąžinti šias skolas pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 89^1 straipsnį, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 18 straipsnį, Pelno mokesčio įstatymo 25 straipsnį. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytąja aplinkybe;

6) kai mokestis apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas teismui pripažinus mokesčio mokėtojo bankrotą tyčiniu;

7) kai pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo VIII skyriaus nuostatas daroma ilgalaikio turto, kuris nėra nekilnojamasis turtas, atskaita. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytąja aplinkybe.

5. Mokesčių administratorius apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas gali tuo atveju, kai baudžiamojoje byloje būtina nustatyti padarytą žalą valstybei ir nėra pasibaigę Baudžiamajame kodekse nustatyti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminai.

6. Apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas, bet ne daugiau kaip už einamuosius ir dešimt praėjusių kalendorinių metų, skaičiuojamų šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, galima šiais atvejais:

1) kai pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo VIII skyriaus nuostatas daroma nekilnojamojo turto, pripažinto ilgalaikiu turtu, atskaita. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytąja aplinkybe;

2) kai vykdoma abipusio susitarimo procedūra, numatyta Lietuvos Respublikos sudarytose ir taikomose dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse arba Konvencijoje 90/436/EEB dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo koreguojant asocijuotų įmonių pelną, taip pat kai mokesčių administratorius apskaičiuoja arba perskaičiuoja mokestį. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytąja aplinkybe.“

5 straipsnis. 87 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 87 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Mokesčių administratorius turi teisę patikrinti mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumą šio Įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Jei mokesčių administratorius nustato, kad prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumui patikrinti būtini papildomi dokumentai, jis ne vėliau kaip per 10 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos nurodo mokesčių mokėtojui pateikti trūkstamus dokumentus ir nustato jų pateikimo terminą. Jei dėl mokesčio permokos grąžinimo bus atliekamas mokestinis patikrinimas, šis patikrinimas turi būti pradėtas per 5 dienas nuo šio straipsnio 7 dalyje nustatytų terminų pabaigos dienos.“

2. Pakeisti 87 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Jei atitinkamo mokesčio įstatyme nenustatyta kitaip, mokesčių administratorius privalo grąžinti mokesčių mokėtojui mokesčio permoką tokia tvarka. Mokesčio permoka grąžinama per 30 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos. Tais atvejais, kai mokesčių administratorius pareikalauja, kad mokesčių mokėtojas pateiktų papildomus dokumentus, 30 dienų terminas skaičiuojamas nuo kitos dienos po visų pareikalautų dokumentų gavimo dienos. Gyventojų pajamų mokesčio permoka, priklausanti grąžinti mokesčių mokėtojui pagal jo metinę gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, grąžinama mokesčių mokėtojo prašymu ne vėliau kaip iki atitinkamų metų liepos 31 dienos, o jei prašymas pateikiamas pasibaigus atitinkamos metinės deklaracijos pateikimo terminui, – ne vėliau kaip per 90 dienų po prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos. Tais atvejais, kai dėl mokesčio permokos grąžinimo atliekamas mokesčių mokėtojo mokestinis patikrinimas arba su mokesčio permokos grąžinimu susiję klausimai yra sudedamoji mokesčių administratoriaus atliekamo to mokesčių mokėtojo patikrinimo dalis, mokesčio permokos grąžinimas sustabdomas iki mokesčių administratoriaus sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis ir (arba) su juo susijusios sumos (jei pažeidimų nenustatyta, – pažymos apie tai), įteikimo mokesčių mokėtojui dienos, tačiau tai nestabdo šio straipsnio 9 dalyje nustatytų palūkanų skaičiavimo mokesčių mokėtojo naudai.“

3. Pakeisti 87 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Mokesčių administratorius, per šio straipsnio 7 dalyje nurodytą terminą negrąžinęs mokesčio permokos sumos, mokesčių mokėtojo naudai skaičiuoja palūkanas, kurių dydis lygus praėjusio kalendorinio ketvirčio aukciono būdu išleistų Lietuvos Respublikos valstybės iždo vekselių metinės palūkanų normos svertinio vidurkio dydžiui, iki ši mokesčio permoka bus mokesčių mokėtojui grąžinta. Mokesčių mokėtojo naudai palūkanos neskaičiuojamos, kai vykdoma abipusio susitarimo procedūra, numatyta Lietuvos Respublikos sudarytose ir taikomose dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse arba Konvencijoje 90/436/EEB dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo koreguojant asocijuotų įmonių pelną. Šiuo atveju palūkanos neskaičiuojamos laikotarpiu nuo kreipimosi dėl abipusio susitarimo procedūros iki šios procedūros pabaigos, tačiau jeigu pasibaigus abipusio susitarimo procedūrai mokesčių mokėtojo prievolė sumažėja, jam proporcingai grąžinamos visos, jei jų buvo, sumokėtos ar išieškotos baudų, delspinigių ar palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartį sumos.“

4. Pakeisti 87 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Jei atitinkamame mokesčio įstatyme nenustatyta kitaip, su mokesčiu susijusios sumos permoka, taip pat susidaręs mokesčio skirtumas grąžinami (įskaitomi) ta pačia tvarka, terminais ir už tokį patį laikotarpį kaip ir mokesčio permoka.“

5. Pakeisti 87 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Jei atitinkamame mokesčio įstatyme nenustatyta kitaip, mokesčio permoka gali būti grąžinta (įskaityta), jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per atitinkamą šio Įstatymo 68 straipsnyje nurodytą mokesčių apskaičiavimo ar perskaičiavimo terminą, – skaičiuojama atgal nuo įskaitymo dienos, kai įskaitymas atliekamas mokesčių administratoriaus iniciatyva be atskiro mokesčių mokėtojo prašymo, o kai yra mokesčių mokėtojo prašymas, – skaičiuojama atgal nuo šio prašymo pateikimo dienos. Jei iki prašymo pateikimo mokesčių mokėtojas atlieka veiksmą, liudijantį tai, kad jis žino apie mokesčio permokos buvimą ir siekia ją susigrąžinti (įskaityti), minėtas terminas skaičiuojamas nuo to veiksmo atlikimo dienos. Šiuo atveju mokesčių mokėtojas prie prašymo grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką privalo pateikti mokesčių administratoriui minėto veiksmo atlikimą pagrindžiančius įrodymus. Į paminėtą terminą neįskaičiuojami kalendoriniai metai, kuriais dėl grąžintinų (įskaitytinų) sumų vyko mokestiniai arba teisminiai ginčai arba buvo taikoma abipusio susitarimo procedūra, numatyta Lietuvos Respublikos sudarytose ir taikomose dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse arba Konvencijoje 90/436/EEB dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo koreguojant asocijuotų įmonių pelną.“

6 straipsnis. 100 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 100 straipsnio 1 dalį nauju 2 punktu:

„2) tokia teisinė galimybė yra numatyta specialiajame mokesčių įstatyme;“.

2. Buvusius 100 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus laikyti atitinkamai 3 ir 4 punktais.

7 straipsnis. 132 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 132 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**132 straipsnis. Sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo**

1. Tais atvejais, kai mokestinio patikrinimo metu mokesčių administratoriaus pareigūnas nustatė mokesčių įstatymų pažeidimų, patikrinimo rezultatai patvirtinami sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo. Sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo priimamas atsižvelgiant į patikrinimo akto medžiagą ir į mokesčių mokėtojo pastabas dėl patikrinimo akto (jei jos buvo pateiktos).

2. Mokesčių administratorius, priimdamas sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo, gali:

1) patvirtinti patikrinimo aktą;

2) patikrinimo aktą patvirtinti iš dalies;

3) nepatvirtinti patikrinimo akto;

4) pavesti pakartotinai patikrinti mokesčių mokėtoją;

5) pakeisti patikrinimo aktą.

3. Šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais sprendime dėl patikrinimo akto tvirtinimo nurodoma konkreti papildomai apskaičiuotų mokesčių, apskaičiuotų delspinigių ir paskirtų baudų suma, taip pat išdėstoma sprendimo apskundimo tvarka.

4. Jeigu nustatoma, kad padarytas mokesčių įstatymų pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo medžiagą, susijusią su galimai mokesčių mokėtojo padaryta nusikalstama veika, perduoda ikiteisminio tyrimo įstaigai ar prokurorui, priima šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus sprendimus ir juose nurodo konkrečią papildomai apskaičiuotų mokesčių ir apskaičiuotų delspinigių sumą, o baudos skyrimą sustabdo iki ikiteisminio tyrimo įstaigos, prokuroro ar teismo sprendimo dėl mokesčių mokėtojo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, jo kaltės ir nubaudimo pagal Baudžiamąjį kodeksą, įsiteisėjimo. Baudos skyrimas nepradedamas, jei baudžiamoji byla buvo iškelta iki mokestinio patikrinimo pradžios.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytu atveju ikiteisminio tyrimo įstaigai, prokurorui ar teismui priėmus sprendimą dėl mokesčių mokėtojo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, jo kaltės ir nubaudimo pagal Baudžiamąjį kodeksą ir šiam sprendimui įsiteisėjus, mokesčių administratorius per 30 dienų nuo šio sprendimo gavimo dienos atnaujina baudos skyrimą ir priima vieną iš šių sprendimų:

1) teismui priėmus apkaltinamąjį nuosprendį, kuriuo mokesčių mokėtojas nuteisiamas dėl nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai padarymo, dėl sukčiavimo mokesčių apskaičiavimo ar sumokėjimo srityje arba dėl neteisėto praturtėjimo, ir šiam nuosprendžiui įsiteisėjus, atnaujina baudos skyrimą ir papildomu sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo nebeskiria mokesčių mokėtojui baudos;

2) teismui priėmus išteisinamąjį nuosprendį ir jam įsiteisėjus, taip pat tuo atveju, kai buvo atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą, ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, atnaujina baudos skyrimą ir papildomu sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo patvirtina mokesčių mokėtojui skirtiną baudą, atsižvelgdamas į šio Įstatymo 140 straipsnyje nustatytas baudų skyrimo taisykles.

6. Sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo turi būti priimtas per 35 dienas nuo patikrinimo akto įteikimo mokesčių mokėtojui dienos. Šis sprendimas negali būti priimtas, jei nepasibaigę šio Įstatymo 131 straipsnyje nustatyti pastabų dėl patikrinimo akto pateikimo terminai, išskyrus šio Įstatymo 131 straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį. Tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas pateikia pastabų dėl patikrinimo akto, sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo turi būti priimtas per 30 dienų nuo tos dienos, kurią mokesčių administratorius šias pastabas gauna.

7. Sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo pasirašo atitinkamo mokesčių administratoriaus viršininkas arba jo tam įgaliotas pareigūnas.

8. Vienas sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo egzempliorius įteikiamas mokesčių mokėtojui.“

8 straipsnis. 139 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 139 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**139 straipsnis. Baudos už mokesčių įstatymų pažeidimus**

1. Jeigu mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato, kad mokesčių mokėtojas neapskaičiavo nedeklaruojamo (įskaitant muitinės deklaracijose apskaičiuojamą mokestį) ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnį mokesčio tarifą ir dėl šių priežasčių mokėtiną mokestį neteisėtai sumažino, mokesčių mokėtojui priskaičiuojama trūkstama mokesčio suma ir skiriama nuo 10 iki 50 procentų šios trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda, jei atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyta trūkstama mokesčio suma priskaičiuojama dėl mokesčių administratoriaus mokestinio patikrinimo metu nustatytų mokesčių mokėtojo pajamų, kurių gavimo šaltinių mokesčių mokėtojas negali pagrįsti, mokesčių mokėtojui skiriama nuo 50 iki 100 procentų priskaičiuotos trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda.

3. Skirdamas konkrečią baudą, jos dydį mokesčių administratorius nustato vadovaudamasis šio Įstatymo 140 straipsnyje nustatytomis baudų skyrimo taisyklėmis.

4. Mokesčių mokėtojui, kuriam už to paties mokesčio įstatymo pažeidimą pagal šį Įstatymą per trumpesnį negu šio Įstatymo 68 straipsnyje numatytasis atitinkamą mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminą jau buvo paskirta bauda, šio Įstatymo 140 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuota bauda didinama dvigubai.

5. Šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nustatytos baudos netaikomos, kai mokesčių mokėtojas per mokesčio įstatyme nustatytą terminą nepateikė mokesčio deklaracijos arba kai po mokesčio deklaracijos pateikimo mokesčių administratoriui pastebėjo, kad deklaravo per mažai mokesčio, tačiau iki mokesčių administratoriaus pavedimo patikrinti asmenį išrašymo dienos pateikė mokesčio deklaraciją, o klaidų taisymo atveju – ją patikslino ir pateikė mokesčių administratoriui. Šios dalies nuostatos taip pat taikomos muitinės deklaracijose apskaičiuojamiems mokesčiams.

6. Biudžetinėms įstaigoms, taip pat Lietuvos bankui šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nustatytos baudos neskiriamos. Šių įstaigų vadovai ir vyriausieji buhalteriai ar kiti už apskaitos tvarkymą atsakingi asmenys, pažeidę mokesčių įstatymų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. 140 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 140 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**140 straipsnis. Baudų skyrimas**

1. Asmenims, pažeidusiems mokesčių įstatymus, baudos skiriamos pagal pažeidimo padarymo metu galiojančius teisės aktus, išskyrus šio Įstatymo 142 straipsnyje nurodytus atvejus.

2. Mokesčių administratorius už mokesčių įstatymų pažeidimus skiria asmenims baudas, vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais ir neviršydamas šio Įstatymo 139 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų skirtinos baudos dydžių, o jeigu skirtinos baudos dydžiai nustatyti specialiajame mokesčio įstatyme, – neviršydamas jame nustatytų skirtinos baudos dydžių, atsižvelgdamas į:

1) pažeidimo pavojingumo pobūdį ir mastą;

2) kaltę (kaltės formą ir rūšį);

3) dėl padaryto pažeidimo atsiradusią žalą;

4) atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

3. Asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

1) asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą ir bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu (sudarė sąlygas tinkamai mokesčių administratoriaus veiklai tiriant pažeidimą, pateikė mokesčių administratoriui prašomą informaciją, padėjo mokesčių administratoriui išaiškinti šį pažeidimą ir jame dalyvavusius asmenis);

2) asmuo savo noru atlygino arba pašalino dėl pažeidimo padarymo atsiradusią žalą;

3) pažeidimas padarytas dėl sunkios fizinio asmens ekonominės ir (ar) socialinės padėties;

4) pažeidimas padarytas dėl psichinės ir (ar) fizinės prievartos;

5) pažeidimas padarytas kitomis svarbiomis aplinkybėmis, kurias mokesčių administratorius pripažįsta lengvinančiomis aplinkybėmis.

4. Asmens atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

1) pažeidimas padarytas asmeniui siekiant gauti mokestinę naudą, kaip ji suprantama pagal šio Įstatymo 69 straipsnio 1 dalį, ir mokesčiai apskaičiuoti mokesčių administratoriui taikant turinio viršenybės prieš formą principą;

2) mokesčių mokėtojas nevykdo ar netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokestį, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus

dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius neturi galimybių apskaičiuoti mokėtinų mokesčių įprastine, t. y. specialiojo mokesčio įstatymo nustatyta, tvarka;

3) kai mokesčių mokėtojas mokesčių administratoriaus nurodytu laiku nepateikia mokesčių administratoriui tinkamų dokumentų apie sandorių ar ūkinių operacijų vertę arba pateikia netinkamus dokumentus ir mokesčių administratorius koreguoja sandorių ar ūkinių operacijų vertę, taikydamas Pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnį arba Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnį;

4) mokesčių mokėtojas, vykdydamas mokestines prievoles, vengia bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi ir teikti jam aktualią informaciją ar paaiškinimus;

5) dėl mokesčių mokėtojo tyčinių veiksmų ar neveikimo padaryta didelė žala valstybės biudžetui, kai nesumokėtų mokesčių dydis viršija 500 bazinių socialinių išmokų;

6) į buhalterinę apskaitą įtraukti juridinės galios neturintys apskaitos dokumentai, kuriuose nurodytomis sąlygomis užfiksuotos ūkinės operacijos realiai neįvyko.

5. Konkretų asmeniui skirtinos baudos dydį mokesčių administratorius apskaičiuoja ir motyvuotai nustato atsižvelgdamas į šias baudų skyrimo taisykles:

1) mokesčių administratorius pasirenka skiriamos konkrečios baudos dydį, skaičiuodamas nuo jos vidurkio, kuris apskaičiuojamas šio Įstatymo 139 straipsnio 1 ar 2 dalyje (ar specialiajame mokesčio įstatyme) nurodytos trūkstamos mokesčio sumos dydžio baudos minimalų ir maksimalų dydžius sudedant ir gautą rezultatą padalijant pusiau;

2) mokesčių administratorius, skirdamas konkrečią baudą, vertina šio straipsnio 2 dalies 1–4 punktuose nurodytas aplinkybes ir baudos dydį skaičiuoja nuo baudos vidurkio;

3) mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės ir nėra sunkinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, nesiekiančią skirtinos baudos vidurkio;

4) mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę sunkinančios aplinkybės ir nėra lengvinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, viršijančią skirtinos baudos vidurkį.“

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 4 ir 8 straipsnius ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

2. Centrinis mokesčių administratorius iki 2018 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 3 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40^1 straipsnio nuostatos taikomos tais atvejais, kai yra vertinami teisės pažeidimai, padaryti nuo 2019 m. sausio 1 d.

4. Šio įstatymo 4 straipsnis įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

5. Šio įstatymo 4 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 7 dalis taikoma ir tais atvejais, kai kreipimasis į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ar atitinkamą užsienio valstybės kompetentingą asmenį dėl abipusio susitarimo procedūros inicijavimo buvo gautas iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo.

6. Šio įstatymo 4 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio nuostatos netaikomos tais atvejais, kai mokesčių mokėtojų mokestinės prievolės iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo jau buvo apskaičiuotos ir (ar) perskaičiuotos pagal iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo galiojusius mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminus. Jeigu šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo metu mokesčių apskaičiavimo ir (ar) perskaičiavimo procedūros buvo pradėtos, tačiau nebaigtos, joms yra taikomi iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo galioję mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo terminai. Iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo pasibaigę senaties terminai neatnaujinami, jei tai nebuvo numatyta pagal iki šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo galiojusio Mokesčių administravimo įstatymo nuostatas.

7. Šio įstatymo 5 straipsnyje išdėstytos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 87 straipsnio nuostatos, kiek jos susijusios su mokesčių mokėtojo naudai mokėtinų palūkanų dydžiu, yra taikomos tokia tvarka: iki šio įstatymo įsigaliojimo turėta mokesčių mokėtojo teisė į palūkanas užtikrinama mokant jam palūkanas, kurių dydis lygus delspinigių už ne laiku sumokėtą mokestį dydžiui, iki ši mokesčio permoka bus mokesčių mokėtojui grąžinta; jeigu mokesčių mokėtojo teisė į palūkanas išlieka ir po šio įstatymo įsigaliojimo, mokesčių mokėtojo teisė į palūkanas, turima nuo 2019 m. sausio 1 d., užtikrinama mokant jam palūkanas, kurių dydis lygus praėjusio kalendorinio ketvirčio aukciono būdu išleistų Lietuvos Respublikos valstybės iždo vekselių metinės palūkanų normos svertinio vidurkio dydžiui, iki ši mokesčio permoka bus mokesčių mokėtojui grąžinta.

8. Šio įstatymo 8 straipsnis įsigalioja 2019 m. sausio 2 d.

9. Jeigu pajamos, kurių gavimo šaltinių mokesčių mokėtojas negali pagrįsti, nustatomos atliekant mokestinį patikrinimą už mokestinį laikotarpį po 2019 m. sausio 1 d. ir mokesčių mokėtojas neįrodo kitaip, laikoma, kad tokios pajamos gautos mokesčių administratoriaus tikrinamu laikotarpiu.

11 straipsnis. Atleidimas nuo delspinigių už nesumokėtus mokesčius

1. Mokesčių mokėtojams, laiku nedeklaravusiems ir nesumokėjusiems Mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnyje nurodytų mokesčių už mokestinį laikotarpį, pasibaigusį ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d., nuo nesumokėtų mokesčių sumų delspinigiai neskaičiuojami, jei jie Mokesčių administravimo įstatymo 139 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikia Mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnyje nurodyto mokesčių apskaičiavimo ar perskaičiavimo laikotarpio (termino) atitinkamo mokesčio deklaraciją ir per 20 dienų nuo jos pateikimo sumoka mokestį.

2. Mokesčių administratorius mokesčių mokėtojo prašymu atideda šio straipsnio 1 dalyje nurodytos mokesčių sumos sumokėjimą iki dvejų metų, pasiūlydamas periodinių mokėjimų grafiką. Per dvejus metus nesumokėjus visos mokesčių sumos, nuo likusios nesumokėtos mokesčių dalies apskaičiuojami delspinigiai už visą laikotarpį, skaičiuojant nuo kitos dienos, kai mokestis pagal atitinkamą laikotarpį turėjo būti sumokėtas iki 180-os dienos po šio straipsnio 1 dalyje numatyto 20 dienų termino pabaigos dienos.

3. Mokesčių mokėtojai, deklaravę, tačiau nesumokėję Mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnyje nurodytų mokesčių ir turintys nuo šių mokesčių už mokestinį laikotarpį, pasibaigusį ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d., apskaičiuotą delspinigių nepriemoką, atleidžiami nuo visos arba likusios dalies apskaičiuotų, tačiau nesumokėtų arba neišieškotų delspinigių sumos. Šios atleidimo nuo delspinigių nuostatos netaikomos šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

4. Šio straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatos taikomos iki 2019 m. liepos 1 d. pateiktoms mokesčių deklaracijoms ir prašymams.

5. Mokesčių mokėtojams, šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka pateikusiems deklaracijas, tačiau nesumokėjusiems mokesčių arba nepateikusiems prašymo atidėti mokestį per 20 dienų, delspinigiai skaičiuojami bendra Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė